

Hovedbankerne garantere, at Staten ikke er Medgarant, men at Hovedbankerne alligevel skulle have Rekurs til Bankkomiteen og derved til Staten? Der er noget deri, som ikke er fuldt ærligt Spil, og det Udvalg, som nedsættes til at undersøge vore Bankforhold i Anledning af det her behandlede Forslag, maa undersøge, hvorledes hele denne Sag hænger sammen.

Jeg tror, at man vilde have ønsket, at Bankkomiteen og derved ogsaa Staten skulde overtage Garantien for Den lille Laanekasse, men at man godt har set, at dette var i Strid med Loven og derfor ikke har turdet gøre det aabenlyst, men saa har man tilladt sig at gøre det skjult. Men hvis det skulde vise sig at være Tilfældet, er det fuldkommen utilbørligt, saa ere vi udsatte for at blive snydte og bedragne paa alle mulige optænkelige Maader, og dette maa dog virkelig kontrolleres, det kan dog ikke gaa an.

Der vilde slet ikke have været noget mærkeligt i, om Landmandsbanken havde hjulpet Fredericia Bank. Privatbanken hjalp i sin Tid Centralbanken, hvorfor i al Verden skulde Landmandsbanken, der, saa vidt jeg ved, var Hovedfinancier for Banken i Fredericia, ikke hjælpe den? Det er ikke mere end rimeligt, at saadanne store Pengeinstitutter hjælpe gode Kunder, naar de komme i Forlegenhed, og hvis man ikke havde haft denne Bankkomité at vælte det over paa, tvivler jeg aldeles ikke om, at Landmandsbanken nok havde klaret Affæren for Banken i Fredericia, og det er sikkert det, afdøde Finansminister Vilhelm Lassen har tænkt paa, naar han har sagt, at Fanden hytter nok sine, uden at jeg derfor gør hans Ord til mine.

Hvis man i Fjor var kommen her til Tinget med et Forslag om, at Staten skulde paatage sig Garanti for vitterlig insolvente Banker, hvis Ledere havde gjort sig skyldige i aabenlyse kriminelle Bedrifter, vilde jeg virkelig have taget alt muligt Forbehold overfor denne Sag, og jeg ser ikke, at der er nogen Grund til, at vi nu skulle dække de Tab, som Bankerne kunne have paadraget sig ved at handle paa et ulovligt Grundlag. Vi maa nemlig huske paa, at medens næsten alt Forretningssliv her i Landet for Tiden stagnerer, og overmaade mange, altfor mange forretningsdrivende lide Tab, tjene vore Hovedbanker enormt, ganske uhyre. Den høje Diskonto her i Landet, som nu er en undtagelsesvis høj Diskonto, gør naturligvis, at vore Hovedbanker, samtidig med at de klemme Livet af de mellemstore

Banker, som kunde vokse op til at blive deres Konkurrenter, tjene ganske uhyre Beløb. Samtidig med at man ude i Verden blandt kyndige Bankmænd mener, at Aaret 1909 vil blive et Aar, hvor Pengemarkedet vil blive endog billigt, opretholdes en aldeles ekstraordinær Rente-fod her i Danmark, og det gør selvfølgelig, at disse Hovedbankers Kasser bugne, de skovle Penge ind. Lad dem have Tab et eller andet Sted, de tjene saa enormt paa deres Omsætning, at de i Sandhed ere omtrent de eneste her i Landet, der ikke ere at beklage. Saa vi have aldeles ikke nogen som helst Grund til at være saa overordentlig følsomme for, hvad der kan komme til at gaa ud over disse Hovedbanker.

Naar det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds sad som fungerende Finansminister fra den 6. April og ud over den 23. Maj, da Rigsdagssamlingen sluttede, havde han som erfaren Parlamentariker mere end rigelig Tid til at skaffe sig at vide, som jeg før sagde, hvorvidt der her i Rigsdagen var foregaaet noget, som kunde give et Grundlag for den afdøde Finansministers Brev, og naar han ikke gjorde det, har han paa det Punkt forsømt sin Pligt. Han har desuden forsømt sin Pligt, fordi han ikke straks forelagde et Lovforslag desangående. Jeg kan ikke tænke mig andet, end at hans Departementschef som Medlem af Bankkomiteen og dennes Formand, Falbe-Hansen, maa have følt sig forpligtede til straks, da han blev fungerende Finansminister, at gøre ham opmærksom paa: Dette Forhold er ikke i Orden, vi have ikke andet end saadant et Brev, vi maa have noget mere. Og man kan dog ikke blive ved Maaneder igennem at opretholde den Betragtning: Vi behøve ikke at gaa til Rigsdagen, naar vi ikke synes, det er hensigtsmæssigt. Naar det er mindre vigtige Ting, og det ingen Fortræd kan gøre, kunne de gerne faa Lov at drøfte Sagen inde paa Rigsdagen, men naar der er Tale om noget, som der virkelig er Ansvar ved, naar det er saadanne store Ting som Nibe og Fredericia Bankers Velfærd, det drejer sig om — de var rigtignok fallit, men disse to fallitte Bankers Vel drejede det sig altsaa om — kunne vi ikke gaa til Rigsdagen. Der maa gaa Aar og Dag, inden Rigsdagen kan betros at overveje saadanne Sager. Men saadanne Betragtninger var det jo, det ærede Medlem fra Ringkøbing anstillede.